

POLKU / kehittämisprojekti, opintojakso 5

Kohti lukevaa yhteisöä

Satu Vainio-Mattila ja Kaisa Leivo-Jokimäki

TAVOITTEET:

- lukemisen lisääminen
 - itsenäisen lukemisen tavoitteiden ymmärtäminen
 - lukukokemuksen jakaminen
 - pedagogisten kahviloiden aloittaminen työyhteisössä
 - lukevan yhteisön mallin esittely ja tukeminen
 - opettajien kouluttaminen
-
- Kaisalla 3. luokka, Sadulla 6. luokka, syksyllä 2023 yhdistymme toisen alakoulun kanssa

TOTEUTUS:

Itsenäisen lukemisen tavoitteiden ymmärtäminen

1. Oppilaat pohtivat pienissä ryhmissä sääntöjä itsenäiselle lukemiselle: “Miksi luetaan?”, “Missä luetaan?”, “Mitä tekee oppilas?”, “Mitä tekee opettaja?”
2. Ryhmien tuotoksista luokat kokosivat huoneentaulut

ITSENÄINEN LUKEMINEN

- lukutaito paranee
- saa mielikuvitusta
- auttaa oppimaan uusia asioita
- kivaa, mukavaa, rentouttavaa, kehittävää, MAHTAVAA!

Oppilas

- lukee rauhassa
- antaa lukurauhan kaikille
- voi valita oman lukupaikkansa

Opettaja

- antaa lukurauhan oppilaille
- tekee hiljaisia töitä, täyttää kalenteria
- lukee
- keskusteleee oppilaiden kanssa lukemisesta

Itsenäinen lukeminen

- lukutaito paranee
- oppiminen on helpompaa
- tulee hyvä olo/mieli
- hidasta, hiljaista, mielenkiintoista

Oppilas

- keskittyy lukemiseen
- antaa lukurauhan
- lukee valitsemassaan paikassa

Opettaja

- antaa lukurauhan
- lukee
- tekee hiljaisia töitä
- keskusteleee osan oppilaiden kanssa

TOTEUTUS:

Lukemisen lisääminen ja lukukokemuksen jakaminen

1. **Viikon lukutavoite:** Oppilaat asettavat henkilökohtaisen, itselleen sopivan, lukutavoitteen. Välillä on kartutettu lisäksi sanavarastoa keräämällä luetusta kiinnostavia sanoja viikon ajan.
2. **Lukukokemuksen jakaminen:** oppilaat keskustelivat kolmen hengen ryhmissä kirjastaan, joka heillä oli kesken. Jokainen kertoi vuorollaan kirjan perustiedot (kirjailija, kirjan nimi, mahdollinen sarja) ja ajatuksia lukemastaan (mitä on tapahtunut, mitä odotan, onko sarja tuttu, onko pitänyt kirjasta jne). Välillä on harjoiteltu ääneen lukemista itsenäisen lukemisen päätteeksi lukemalla parille ääneen joku kohta omasta kirjasta. Tämä sujui jo ensimmäisestä kerrasta lähtien kolmasluokkalaisilla todella hyvin! Myös kuudesluokkalaisilla tämä on sujunut hyvin ja jäsentänyt lukuhetkeä kivasti.
3. **Lukemisen lisääminen:** lukeminen ei tapahdu vain yksittäisillä lukutunneilla vaan päiviin mahdutetaan pienempiä lukuhetkiä (noin 15 min). Lukeminen on auttanut rauhoittumaan.

TOTEUTUS:

Pedagogisten kahviloiden aloittaminen

- Aloitimme pedagogiset kahvilat, joissa on tarkoitus myös kirjallisuuden opetukseen liittyviä asioita esille, sekä käyttää kirjallisuutta keskustelujen avaamiseen ja mahdollisesti tukemaan työssä jaksamista.

Lukevan yhteisön mallin esittely ja tukeminen sekä opettajien kouluttaminen

- Koulun vesossa esittelimme parilukemisen ja opettajat kokeilivat lukukokemuksen jakamista annettujen ohjeiden mukaan. Käytimme apuna tekstiä, jossa oli myös aikuiselle “pureksittavaa”. Tekstikatkelma oli teoksesta Rakas 7 rakkaustarinaa. Otimme lyhennelmän Jaana Taposen novellista Fanny ja Jimmy. Tämä olikin jymymenestys ja osoitti, että kirjallisuudella voi todella piristää ja herättää keskustelua vielä aikuistenkin kesken. Tekstin valinnalla on tärkeä merkitys sekä lasten että aikuisten parissa työskennellessä.
- Teetätimme opettajilla ja kuudennen luokan oppilailla tuon seitsemän kohdan novelli kirjoittamisen, mikä toimi molemmissa ryhmissä hyvin. Aikuisten kanssa myös korostimme oman tekstin jakamista ja sen merkitystä arjessa.
- Vesossa esiteltiin Talon taidot Ateljee-menetelmästä, mikä herätti kiinnostusta.

JOHTOPÄÄTÖKSET:

— — —

- Yhdessä ideoiminen ja toteuttaminen on innostavinta! :) Kohti yhteisopettajuutta!
- Oppilaat ovat oppineet uusia toimintatapoja, kirjallisuuden käsitteitä, itsearviointia ja tavoitteiden asettamista myös lukemisen suhteen. Ennen kaikkea he ovat ymmärtäneet, että lukutaito ei ole “staattinen” taito, vaan se kehittyy koko elämän ajan eri osa-alueineen.
- Lukevan yhteisön kehittäminen luokkaan ja kouluun on tärkeää.
- Koululla (ja opettajalla) on iso merkitys oppilaan lukijaksi kasvamisessa.

Lukuiloa!

Kun kirjan kannen avaan, istän taikien maan, ja pääsen ihmeelliseen suureen sekkeluun.
Kun kirjan kannen avaan toiseen maailmaan,
niin sähkötini jälleen siellä nähdä saan.